

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และมาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 :16) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ รัฐบาลจึงกำหนดไว้ในนโยบายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ข้อ 8 “ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเองและหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิด สร้างสรรค์นิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆอย่างทั่วถึง” (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 :13)

ห้องสมุดมีชีวิตไม่ใช่ประเภทของห้องสมุดแต่เป็นลักษณะของห้องสมุดที่ควรจะเป็นห้องสมุดทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดเฉพาะหรือห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สามารถพัฒนาให้เป็นห้องสมุดมีชีวิตได้ กล่าวคือ ให้บริการสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของแต่ละแห่งปัญญา สุขแสน (2547 : 9) ได้ให้ความหมายห้องสมุดมีชีวิต คือ ห้องสมุดที่หลากหลายรูปแบบใหม่ ทันสมัย มีคุณค่าต่อผู้ใช้บริการ รวมทั้งมีการจัดองค์การให้อำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้บริการมากที่สุด ให้ผู้ใช้บริการพึงพอใจกลับมาใช้บริการเป็นประจำโดยสามารถนำสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเศรษฐกิจการเมืองวัฒนธรรมหรือด้านอื่นๆ โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือต้องการให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการประยุกต์พัฒนาระบบงานต่างๆและเพื่อส่งเสริมให้คนไทยรักการอ่านจากการใช้บริการห้องสมุด

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน สามารถใช้แสวงหาความรู้ วิทยาการต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไป ปรับประยุกต์ใช้แก้ปัญหา เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เสริมสร้างบุคลิกภาพ พัฒนาคุณภาพ ชีวิต สังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า (ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก 2543:1)

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 7-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกมักจะเสียเปรียบ กลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ อาจจะถูกหลอกเสียรู้ได้ง่ายและไม่เชื่อมั่น ในตนเอง ไม่มีความสุขในการเข้าสังคม ยิ่งอ่านน้อยก็ยิ่งเข้าใจน้อย ดังนั้นการอ่านจึงเป็น ทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ทำให้การอ่านเป็น เครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรมและเชาว์ปัญญาได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญ ของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการอ่านเป็น เครื่องมือในการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสังคมและพัฒนา ประเทศชาติ

ปัญหาการอ่านหนังสือในสังคมไทยพบปัญหาเรื่องการอ่านคือ ในปัจจุบันมีปัญหา ค้ำยัน 2 แบบคือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ ปัญหาที่พบบ่อยคือการอ่านออกเสียง ส่วนการอ่านในใจปัญหาที่พบบ่อยจะได้แก่ การอ่านช้ามาก อ่านข้าม อ่านเก็บความไม่ครบ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ เวลาอ่านทำปากขมขมบิบ และเวลาอ่านต้องใช้นิ้วชี้ทุกคนที่อ่าน ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงปัญหาในการอ่านไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 8 - 9) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่านใน ปัจจุบันไว้หลายประการประกอบด้วย ปัญหาเกี่ยวข้องกับตัวครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่าน อย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนอ่านเรื่อง โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งถ้าครูสอนให้นักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านในลักษณะต่างๆตามความสามารถ นักเรียนก็จะนำวิธีการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการเรียน นอกจากนี้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัว นักเรียน ซึ่งมาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกันและมีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกันด้วย บางคนอาจมีปัญหาทางครอบครัว ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาในทาง ตรงกันข้ามก็มีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่บิดามารดาและผู้ปกครองเอาใจใส่มากเมื่อมาอยู่ ห้องเรียนเดียวกันระดับความสามารถในการอ่านและประสบการณ์ทางภาษาจึงย่อมแตกต่างกัน ทำให้ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะและความสามารถของแต่ละ

คน สภาพแวดล้อมทางครอบครัวมิใช่จะเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนเท่านั้น บางคนยังมีปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีผลทำให้การอ่านไม่พัฒนาเท่าที่ควร และปัญหาเกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านไม่เพียงพอ

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (2546 : 43) นันทิยา ดันศรีเจริญ (2546 : 26) และแผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (2549 : 9) กล่าวถึงปัญหาของการอ่านไว้ว่าปัจจุบันโลกเต็มไปด้วยเทคโนโลยี โทรคมนาคมและการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทำให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาความรู้มากมายและสะดวกรวดเร็ว ทำให้เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันนี้รับรู้สารสนเทศด้วยการฟังและดูมากกว่าการอ่าน และยังส่งผลกระทบต่อการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ที่สามารถสังเกตได้จากบทเพลงของวัยรุ่นในปัจจุบันที่ขาดความไพเราะ ขาดความละเมียดละไมหรือภาษาพูดที่มีศัพท์แสดงเกิดขึ้นมากมายจนไม่สามารถสื่อสารกับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในวัยเดียวกันได้ นอกจากนี้การอ่านน้อยนั้นยังส่งผลกระทบต่อความคิดและความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ การเรียบเรียงภาษาในเชิงวิชาการ และความสามารถในการแสดงวิสัยทัศน์ต่อประเด็นทางสังคมต่างๆ

ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ 2548 นำเสนอพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของประชากรในแต่ละวัยพบว่า พฤติกรรมการอ่านของคนไทยเมื่อมีอายุมากขึ้น สัดส่วนของผู้อ่านหนังสือกลับลดน้อยลง จากจำนวนประชากรเด็กและเยาวชน อายุ 6 – 24 ปี จำนวน 20,893,420 คน มีเด็กที่อ่านหนังสือ 17,806,592 (ร้อยละ 85.22) และเด็กที่ไม่อ่านหนังสือ 3,086,828 (ร้อยละ 14.78) ในจำนวนผู้อ่านหนังสือมีจำนวน 2.3 ล้านคน อ่านหนังสือในอินเทอร์เน็ต ซึ่งกลุ่มวัยเด็กเป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือมากที่สุดร้อยละ 87.7 โดยอ่านหนังสือประเภทตำราเรียนตามหลักสูตรมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มวัยรุ่นร้อยละ 83.1 ให้ความสนใจอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด และผลสำรวจของศูนย์วิจัยเอแบคโพลล์ ก.พ.-มี.-ค. 2549 พฤติกรรมการอ่านหนังสือของเยาวชน พบว่าเหตุที่เด็กไทยไม่อ่านหนังสือคือ ไม่มีเวลาว่าง (ร้อยละ 44.1) มีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจกว่า (ร้อยละ 29) หนังสือมีราคาแพง (ร้อยละ 22.9) หาซื้อยืมอ่านยาก (ร้อยละ 16.4) หนังสือไม่ดึงดูดใจ (ร้อยละ 15.8) กิจกรรมที่เยาวชนชื่นชอบที่สุดคือการคุยโทรศัพท์ ตามด้วยการเล่นเกมและการอ่านหนังสือ เยาวชนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.5 ระบุว่าดูโทรทัศน์ วิซีดี มากกว่าอ่านหนังสือ ร้อยละ 20.4 ระบุว่าพอกๆกัน และส่วนใหญ่บอกว่าฟังวิทยุมากกว่าอ่านหนังสือเช่นเดียวกัน เด็กดู TV มากกว่าอ่านหนังสือ 5 เท่า ขณะนี้สื่อหนังสือได้รับความสนใจจากครอบครัวน้อยลง โทรศัพท์เข้ามาแทนที่และกลายเป็นภัยเงียบที่ทำลายการส่งเสริมลักษณะนิสัยในการอ่านของเด็ก รวมทั้งเวลา

ที่พ่อแม่ควรอ่านหนังสือให้ลูกฟัง ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับการสำรวจการใช้เวลาว่างของ ประชากรในปี 2547 พบว่า ในวันหยุดจะดูทีวีและวีดีโอ 6.3 ชั่วโมงต่อวัน แต่อ่านหนังสือ 1.3 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนวันธรรมดาคงดูทีวีและวีดีโอ 4.8 ชั่วโมงต่อวัน และอ่านหนังสือเพียง 1.1 ชั่วโมงต่อวัน

วิธีแก้ไขปัญหาการอ่านมีหลายวิธีคือ กิจกรรมบ้านรักอ่าน โดยพ่อแม่เป็นผู้มี บทบาทสำคัญมากในการปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน ซึ่งควรเป็นแบบอย่างที่ดีโดยอ่านเป็น ตัวอย่าง อ่านหนังสือกับลูกอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เด็ก ทำให้ทุกมุมในบ้านเป็นมุมของการอ่าน สร้างห้องสมุดในบ้าน กิจกรรมโรงเรียนสอนการอ่าน โดยการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ตอบสนองโลกแห่งการเรียนรู้ของเด็ก ส่งเสริมบทบาทครู พี่เลี้ยงเด็ก มีทักษะวิธีการให้เด็กรัก การอ่านและเลือกหนังสือดีมีคุณค่าให้กับเด็ก ส่งเสริมการอ่านมอบรางวัล หนังสือทำมือและ ลดข้อจำกัดต่างๆที่ทำให้เด็กไม่ยอมอ่าน และการสร้างนิสัยรักการอ่านเพิ่มปริมาณหนอน หนังสือ โดยการเข้าถึงหนังสือเพิ่มขึ้น หน่วยงานทุกภาคส่วนของสังคมล้วนมีบทบาทสำคัญที่ ต้องร่วมกันออกแรงขับเคลื่อนให้สังคมบ้านเรากลายเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมการอ่านเพื่อให้ การอ่านจะพัฒนาคนและคนจะพัฒนาชาติต่อไป (แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน 2549 : 9)

ห้องสมุดของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ มีบทบาทในการ สนับสนุนการเรียนการสอนในด้านต่างๆ แต่การใช้บริการห้องสมุดจากผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า มีนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมาใช้บริการห้องสมุดลดน้อยลง ถึงแม้ว่านักเรียนและ บุคลากรในโรงเรียนบรบือวิทยาคารจะใช้เวลาว่างในการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ปรากฏว่า จากสถิติการใช้ห้องสมุดในแต่ละเดือนประจำปีการศึกษา 2552 มีดังนี้ เดือนพฤษภาคม – มิถุนายน จำนวน 2,724 ครั้ง เดือนกรกฎาคม จำนวน 3,079 ครั้ง เดือนสิงหาคม จำนวน 3,244 ครั้ง เดือนกันยายน จำนวน 3,045 ครั้ง จากสถิติดังกล่าว ปรากฏว่าจำนวนนักเรียน และบุคลากรโรงเรียนบรบือวิทยาคารเข้ามาใช้บริการห้องสมุดจำนวน 124 คนต่อวัน คิดเป็น ร้อยละ 5.32 เปอร์เซ็นต์ ของนักเรียนทั้งหมดจำนวน 2,330 คน แสดงว่านักเรียนของ โรงเรียนบรบือวิทยาคารได้เข้าไปใช้บริการห้องสมุดมีปริมาณน้อย ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนในด้านทักษะการอ่าน ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้คือร้อยละ 87.00 (สำนักงานรับรอง มา ตฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2552 : 15)

ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคารและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความสนใจ ที่จะพัฒนาห้องสมุดให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดย ให้เป็นห้องสมุดที่มีชีวิต มีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่

1. กิจกรรมแนะแนวการอ่าน 2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3. กิจกรรมตอบปัญหา เป็นต้น เพื่อสามารถดึงดูดความสนใจแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดอย่างต่อเนื่องและเพิ่มปริมาณมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนบรบือวิทยาคาร มีหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการห้องสมุด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากิจกรรมการอ่านหนังสือ โดยใช้บริการห้องสมุด

คำถามการวิจัย

1. การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โรงเรียนบรบือวิทยาคาร ควรมีวิธีการอย่างไรเพื่อให้ผู้เข้าไปใช้บริการมีปริมาณเพิ่มขึ้น

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเข้าไปใช้บริการห้องสมุดของ โรงเรียนบรบือวิทยาคารอยู่ในระดับใด หลังจากได้พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านแล้ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาวิธีการ การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โรงเรียนบรบือวิทยาคาร

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด โรงเรียนบรบือวิทยาคาร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูแนะแนว ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ประจำปีการศึกษา 2553

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยได้เลือกสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

- 1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.2.2 ครูผู้สอน
- 1.2.3 ครูบรรณารักษ์
- 1.2.4 ครูแนะแนว
- 1.2.5 ผู้ปกครอง
- 1.2.6 นักเรียนโรงเรียนบรบือวิทยาลัย

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ

- 2.1.1 การส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาลัย

2.2 ตัวแปรตาม ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ

- 2.2.1 กระบวนการทางการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนบรบือวิทยาลัย คือ มีปริมาณผู้เข้าไปใช้บริการห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น
- 2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการให้บริการห้องสมุดและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาลัย

3. เนื้อหา

การกำหนดเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดมาจากพระราชบัญญัติ พุทธศักราช 2546 กล่าวไว้ว่า การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ข้อ 8

“ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเองและหลักการ เรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์นี้สักระยะการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่างๆอย่างทั่วถึง” (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 11)

ในด้านการศึกษางานบริการห้องสมุดมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังคำกล่าวของ คุณรัญจวน อินทรกำแหง (รัญจวน อินทรกำแหง 2517 : 7) ที่ว่า การเรียนการสอนจะบังเกิดผลที่พึงประสงค์ขึ้นอยู่กับการจัดบริการห้องสมุด ซึ่งบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบงานบริการต้องหาวิธีการมาใช้ เพื่อให้หนังสือ สถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดได้ถูกใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการจัดห้องสมุดที่ได้ผลกำไรอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากการใช้บริการห้องสมุดมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดซึ่งกระบวนการเรียนรู้ในห้องสมุดตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้นจะต้องส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็นแหล่งที่จะทำให้นักคได้เรียนรู้ที่จะพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตได้อย่างดีและมีความสุข การศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดมีชีวิตซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกรอบเนื้อหาการวิจัยคือ ลักษณะห้องสมุดมีชีวิตเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร มีดังนี้ คือ 1. กิจกรรมแนะแนวการอ่าน 2. กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด 3. กิจกรรมตอบปัญหา 4. กิจกรรมยอคนักอ่าน 5. กิจกรรมประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการอ่าน 6. กิจกรรมบอรรถความรู้

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยสร้างเป็นสมมุติฐานเป็นกรอบเนื้อหา เพื่อหาแนวทางจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ คือ 1. กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด 2. กิจกรรมยอคนักอ่าน 3. กิจกรรมแนะแนวการอ่าน (ผลการปฏิบัติงานแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด 19 : 2551.) ซึ่งกิจกรรมจากข้อ 1 – 3 เป็นเพียงเนื้อหากิจกรรมนำทางที่ผู้วิจัยได้วางเป็นแนวทางเอาไว้เพื่อใช้เป็นกิจกรรมในการส่งเสริมการอ่านหนังสือที่จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพสามารถปรับเปลี่ยนสมมุติฐานที่ตั้งเอาไว้ได้ เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2553

5. สถานที่

สถานที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือการทำให้เจริญขึ้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปลุกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านด้วยการศึกษาค้นคว้าจากการใช้กิจกรรมของห้องสมุดหลายๆกิจกรรม เช่น 1. กิจกรรมแนะแนวการอ่าน 2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3. กิจกรรมตอบปัญหา 4. กิจกรรมยอคนักอ่าน 5. กิจกรรมลานกว้างทางการอ่าน 6. กิจกรรมประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการอ่าน 7. กิจกรรมบอรรถความรู้

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน จากชั่วโมงว่าง, พักเที่ยงของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ที่ใช้บริการจากห้องสมุด โดยมีมุมกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมีนิสัยรักการอ่านจากมุมกิจกรรม เช่น

1. กิจกรรมแนะแนวการอ่าน 2. กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3. กิจกรรมตอบปัญหา

4. กิจกรรมยอคนักอ่าน 5. กิจกรรมลานกว้างทางการอ่าน 6. กิจกรรมประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการอ่าน 7. กิจกรรมบอร์ดความรู้

ห้องสมุด หมายถึง ห้องสมุดของโรงเรียนบรบือวิทยาคาร เป็นห้องสมุดที่มีการพัฒนางานบริการอย่างต่อเนื่อง มีทรัพยากรสารสนเทศที่สามารถให้บริการได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการและมีประสิทธิภาพทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ วีซีดี และมีการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างห้องสมุดกับชุมชน ชุมชนสามารถเข้าถึงมุมกิจกรรมต่างๆที่นำมาจากสื่อที่กล่าวมาข้างต้น โดยจัดเป็นมุมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมยอคนักอ่าน และบริการแนะนำการอ่านหนังสือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด หมายถึง ปริมาณของนักเรียนโรงเรียนบรบือวิทยาคารที่เข้าไปใช้บริการห้องสมุดมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง แบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ไปใช้บริการห้องสมุด ในกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมการอ่านที่มีระดับความพึงพอใจจากมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทราบวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร
2. เห็นข้อมูลหรือแนวทางแก่ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อวิธีการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนบรบือวิทยาคาร